

BALATON

A BALATONI
SZÖVETSÉG
HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE

TARTALOM: A Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság. — A partvédő munkálatok. — Az évi jelentés. — Mit irtak a Balatonról? — A Balaton körül. — Hivatalos értesítések. — Hirdetések.

A Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság.

1917. évi február hó 18-án alakult meg Budapesten. Az alakuló közgyűlés *Batthyány* Lajos gróf, a Balatoni Szövetség elnöke vezetésével lett folyt le. A fontos kérdés nagyszámú és előkelő közönséget vonzott a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Rákóczi-uti tanácsstermébe, hol a szövetség budapesti tanácskozásait szoktuk megtartani. Ott voltak, mint részvényesek és érdekeltek: *Hertelendy* Ferencz és *Óvári* Ferencz dr. a szövetség alelnökei, *Zichy* Béla gróf nagybirtokos, *Balás* Béla dr., a Balaton miniszteri biztosa, *Lóczy* Lajos dr. egyetemi tanár, a Földtani Intézet igazgatója, *Edvi-Illés* Károly dr. ügyvéd, boglári *Simon* Jakab udvari tanácsos, *Gaál* Gaszton földbirtokos, *Romy* Béla dr. államtitkár, *Mágócsy*

Dietz Sándor dr. egyetemi tanár, *Kovács* Gyula dr. miniszteri tanácsos, *Raichl* Károly műszaki főtanácsos, *Kemény* Pál báró százados, *Borsitzky* Imre dr. táblai tanácselnök, *Engel* Ernő, *Horváth* Mihály, *Wertheim* Imre földbirtokosok, *Sümei* Vilmos orsz. képviselő, *Gálos* Kálmán, az Idegen-

forgalmi és Utazási Vállalat r.-t. vezérigazgatója, *Papp* Vilmos dr. ügyvéd, *Vaszary* Ernő fürdőigazgató, *José Gallart Girbal* konzul, *Neumann* Zsigmond dr. vegyész, *Rosenberg* Lajos dr., *Daranyi* Ferencz dr. szövetségi ügyészek, *Bérczy* Fe-

rencz, *Breuer* B. Armand, *K. Nagy* Dezső, *Szeberényi* Tibor főmérnökök, *Dicenty* Dezső geológ., *Szentkuthy* Géza számtanácsos, *Szigethy* János vasuti főfelügyelő, *Birky* Mihály, a Vasutas Otthon elnöke, *Vass* János malomtulajdonos, *Bedegi* Gábor községi bíró, *Razgha* Gyula, *Sallay* Jenő, *Hegedüs* Nándor községi jegyzők, *Szigethy* Károly dr. orvos, *Gerber* Henrik igazgató, *Szilárdffy* Lajos, *Uhrl* Rezső, *Vörös* Gyula, *Strasser* Sándor, *Rózsa* Károly, *Cservény* Ferencz, *Gerő* Károly, *Steiner* Izidor, *Simor* István, *Ráth* Aladár, *Meister* Adolf részvényesek és sokan mások.

Az összejövetel célját és az alapítók tevékenységét, melynek kö-

vetkeztében az alapítás lehetővé vált, *Óvári* Ferencz dr. ismertette. Javaslatára a közgyűlés elnökévé *Batthyány* Lajos grófot választották meg, ki az elnöki széket elfoglalván, köszönetet mondott a megnyilvánult bizalomért és széles vonásokban vázolta az ala-

Szontagh Tamás dr. m. kir. udv. tan., a Magyar Földtani Intézet igazgatója. — Kurzweil felv.

pítés közérdekű voltát. Javaslataira a közgyűlés jegyzőkönyvvezetőjévé megválasztották *Cséplő* Ernőt, a Szövetség titkárát, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig fölkérték *Zichy* Béla gróf és *Lóczy* Lajos dr.

Ezután megállapítást nyert, hogy személyesen megjelent 53 részvényes 3119 részvénnyel s meghatalmazások útján képviselve van 42 részvényes 1965 részvénnyel. Megállapították, hogy a közgyűlés szabályszerűen, a kereskedelmi törvénynek megfelelő módon lett összehívva s összesen tízezer részvényt jegyeztek egymillió korona értékben, továbbá, hogy ennek az összegnek első befizetéseként szereplő 10%-ánál nagyobb összeget tényleg be is fizettek.

Batthyány Lajos gróf fölteve a kérdést, hogy a közgyűlés óhajtja-e a tervbe vett vállalatot megalakítani, egyhangúlag kimondották, hogy „*Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság*” cég neve alatt Balatonfüred székhellyel a vállalat megalakul.

Óvári Ferencz dr. ismertette a társaság alapszabálytervezetét. A pontonként fölolvastott tervezetet, kellő megvitatás után, egyhangúlag elfogadták.

Az alapítók ekkor tanácskozásra vonultak vissza az első igazgatóság kinevezése tárgyában. Az alapítók egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az igazgatósági tagsági helyeket mind nem töltik be az alakuló közgyűlésen, hogy a fejlődés újabb érdekkörei is képviseltetve lehessenek az igazgatóságban. Az alapítók kifejezésre kívánták juttatni azt, hogy az új alakulat kizáróan a Balatoni Szövetség kezdeményezéséből és tevékenységéből fakadt, tehát a vezetésnél elsősorban a szövetség elnökségének kívánnak tért nyújtani. Kinevezték az első igazgatóságba: *Batthyány* Lajos gróf szövetségi elnököt, *Óvári* Ferencz dr. ügyvezető-alelnököt, *Széchenyi* Aladár gróf, *Hertelendy* Ferencz szövetségi alelnököket, továbbá *Zichy* Béla grófot, mint legnagyobb részvényest, *Raichl* Károly kir. műszaki főtanácsost, a Szent Benedek-rend képviselőjét, *Kacs Kovics* Lajos Somogy vármegye, *Véghely* Kálmán dr. Veszprém vármegye alispánjait, *K. Nagy* Dezső kir. főmérnököt, a működésben levő villamosműveknek, a szövetség részéről föl-kért kezelőjét.

A közgyűlés ez igazgatóságot állásában egyhangú határozattal megerősítette.

Batthyány Lajos gróf az alapítók nevében javaslatot tett a felügyelő-bizottság megválasztása tárgyában. A felügyelő-bizottságba javaslatba hozta *Cséplő* Ernőt, a szövetség titkárát, a ki a szervezési munkálatokat végezte, továbbá *Horváth* Mihály, *Gerber* Henrik takarékpénztári

igazgatókat, *Rózsa* Károly v.-vasuti igazgatót és *Darányi* Ferencz dr. szövetségi ügyész részvényeseket. Póttagokul: *Vaszary* Ernő fürdőigazgatót és dr. *Szigethy* Károly fürdőtulajdonost. A közgyűlés nevezetteket a felügyelő-bizottság tagjaivá egyhangúlag megválasztotta.

A közgyűlés ezután az alapítókat a további felelősség alól egyhangúlag fölmentette és működésükért köszönetet mondott.

Goszthony Mihály dr. a részvényesek nevében mondott őszinte köszönetet a Balatoni Szövetségnek, hogy a nagyhorderejű kérdést kivitelre juttatta. *Gaál* Gaszton a balatonvidéki érdekelt-ség nevében fejezte ki mély köszönetét az új, nagyfontosságú intézmény megalkotásáért. A közgyűlés elismerését és köszönetét nyilvánította *Óvári* Ferencz dr.-nak a Balatoni Szövetség ügyvezető alelnökének és *Cséplő* Ernőnek, a Balatoni Szövetség titkárának, kiknek munkássága tette főként lehetővé a részvénytársaság megalakulását.

Végül *Batthyány* Lajos gróf a jövő föladatait választa és főbb vonásokban szólt arról a nagy műszaki tervezésről, mely irányítása mellett folyik s a melynek célja egy hatalmas, az egész nagy Balatonvidék érdekeit szolgáló műnek a megszervezése. A közgyűlés az igen értékes és nagy figyelemmel hallgatott előadásért őszinte köszönetét nyilvánította. Ezzel a közgyűlés is véget ért.

A közgyűlést követő első igazgatósági ülésen az új részvénytársaság elnökévé *Batthyány* Lajos grófot, alelnökévé *Óvári* Ferencz dr.-t, a társaság ügyészévé pedig *Rosenberg* Lajos dr.-t megválasztották.

A részvényjegyzések:

A decemberi lapszámunkban közöltük a lapzártáig beérkezett részvényjegyzéseket. Most közöljük ennek a folytatását, szintén községek szerint csoportosítva.

Akali: Multkori kimutatásunk összege 1000 K, *Kiss* Vilmos 200 K. Összesen 1200 korona.

Alsólendva: Multkori kimutatásunk 200 korona.

Alsóörs: Multkori kimutatásunk 200 K, *Mihálkovits* Tivadar 500 K. Összesen 700 korona.

Aszófő. Multkori kimutatásunk 900 korona.

Baja: Dr. *Bárdos* József 600 K, *Bándy* Boldizsár 500 K, *Cséplő* Pál 200 K, *Székely* Károly 100 K. Összesen 1400 korona.

Badacsonytomaj: Multkori kimutatásunk 7500 K, dr. *Ányos* István, *Grubanovich* Gyula 500—500 K. Összesen 8500 korona.

Balatonalimádi: Multkori kimutatásunk 68.900 K, *Szentkuthy* Géza, *Kurtz* Gyula 200—200 K. Összesen 69.300 korona.

Balatonaliga: Multkori kimutatásunk 3400 K, *Noll* Ferenc, *Noll* Ferencné 1000—1000 K, dr. *Szász*

Károly 500 K, *Helle Károly*, *Szüllő Árpád*, dr. *Perényi Zsigmondné*, *Spányi János* 200—200 K, *Kempelen Béla*, *Ágoston Béla* 100—100 K. Összesen 6900 korona.

Balatonarács: Multkori kimutatásunk 2300 K, *Mészáros Lajos* 200 K. Összesen 2500 korona

Balatonberény: Multkori kimutatásunk 200 K, *Németh Zsigmond* 300 K, *Katona Dezső*, *Páli Lajos* 100—100 K, *Armuth Náthán* 200 K. Összesen 900 korona.

Balatonboglár: Multkori kimutatásunk dr. *Spett Ferencz* 2000 koronás jegyzésével 36.800 K, *Fischl Jakab és fia*, *Frank Miksa és fia*, *Berger Vilmos*, *Frank Henrik* 500—500 K, *Simon Géza* 300 K, *Szentmihályi Gyula*, *Marton Ervin*, *Stern Lipótné*, *Fischl Mór* 200—200 K. Összesen 39.900 korona.

Balatonendréd: Multkori kimutatásunk 15.300 K, dr. *Tihanyi Gál* 400 K, *Balatonendrédi* hitelszövetkezet 200 K. Összesen 15.900 korona.

Balatonföldvár: Multkori kimutatásunk 6000 K (dr. *Spett Ferencz* jegyzése *Boglár*hoz számít), gróf *Zichy Andor* 500 K. Összesen 6500 korona.

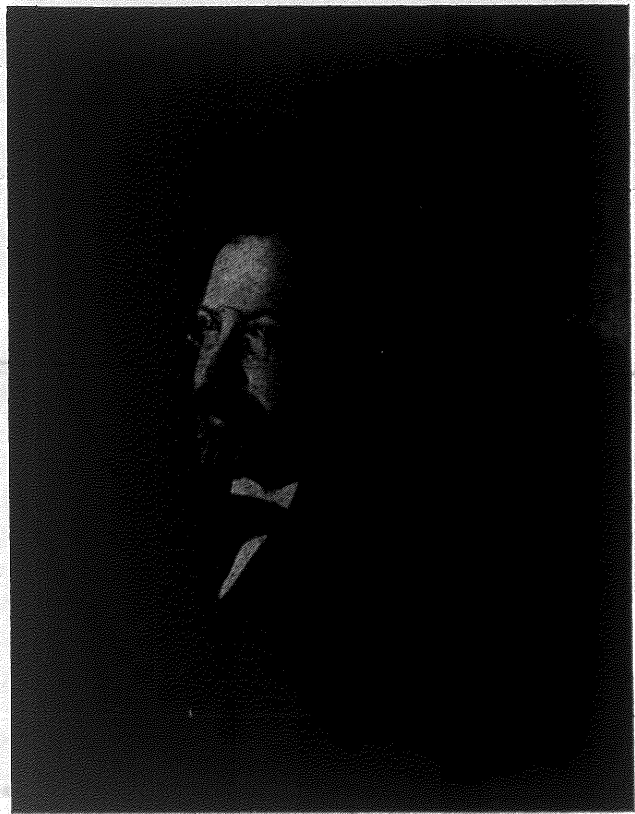
Baltonfüred: Multkori kimutatásunk 187.000 K, *Zollner Ármin*, *Cséplő Ernő*, *Baradlay Jenő* 500—500 K, *Dicenty Dezső*, *Horváth Kálmán* 200—200 K, *Darnay József* 300 K, *Weisz Péterné*, *Marton Mór*, *Löwinger Miksa* 100—100 K. Összesen 189.500 korona.

Balatonkeresztúr: Multkori kimutatásunk 2000 K.

Balatonkenese: *Czakó Gyula*, *Birky Mihály*, *Kis György*, *Borsos Dezső*, *Stern Géza* 300—300 kor., *Boross Soma*, *Czakó Gyuláné*, *Hlinka Béla* 200—200 kor., *Klimkó Mihály*, dr. *Ecséry László*, *Szilárdfy Lajos* 100—100 K. Összesen 2400 korona.

Balatonkövesd: *Szűts Károly* 500 K, *Nagy Gábor* 200 K. Összesen 700 korona.

Balatonlelle: Multkori kimutatásunk 3000 K, *Rzehák Ernő*, özv. *Szalay Imréné* 400—400 K. Összesen 3800 korona.

Breuer Mór, kir. tan., a déli vaspálya társaság igazgatója.

Balatonszemes: Multkori kimutatásunk 1000 K, dr. *Tahy Jakab* 500 K, dr. *Gmelin Ottó*, *Kéth József* 300—300 K, *Vastagh Gyula*, dr. *Mágocsy-Dietz Sándor*, dr. *Kenyeres Balázs*, dr. *Deér Endre*, *Krammer Károly*, dr. *Fischer Ignác*, *Chatel Vilmos*, dr. *Rónay Károly* 200—200 K, dr. *Térfy Gyula*, dr. *Fináczy Béla*, dr. *Fromm Lajos*, *Guzelnigg Ernő*, *Szép Sándor*, *Klemm Károly* 100—100 K. Összesen 4300 korona.

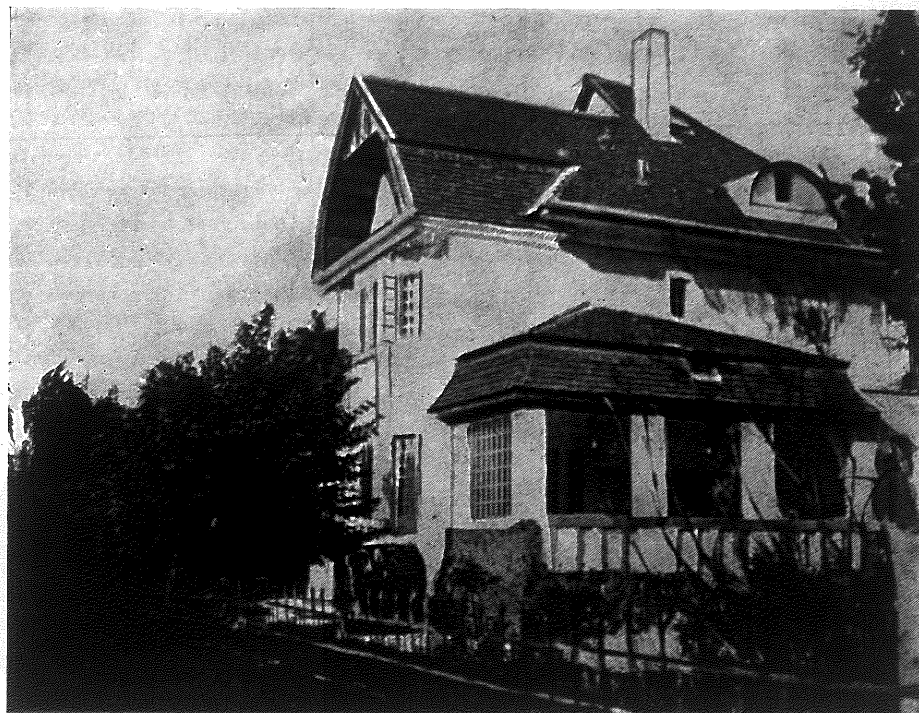
Balatonszentgyörgy: *Szabó Lajos* 1000 korona.

Balatonudvari: Multkori kimutatásunk 500 kor.

Balatonvilágos: Multkori kimutatásunk 6200 K, *Jósé Gallart Girbal*, *Pejtsik Károly*, dr. *Jordán Károly* 1000—1000 K, *Schädl Lipót*, *Philipp Alfréd*, *Preszter Rezső*, dr. *Hamvas János*, dr. *Toóth Kálmán*, *Földmár Sándor*, *Kleindin Hugó*, *Kluge Ferencz*, dr. *Pécsi Dani* 200—200 K. Összesen 11.000 kor.

Bálványos: Multkori kimutatásunk 25.000 K, *Aigner Dénes* 500 K. Összesen 25.500 korona.

Budapest: Multkori kimutatásunk 4100 K, *Raichl Károly* 2000 K, gróf *Széchenyi Imréné*, dr. *Ángyán Béla*, 1000—1000 K, *Hirsch Lipót*, 500 K, dr. *Rátz István* 400 K, *Horváth Gyula* 300 K, *Ádám Miksa*, dr. *Helle Károly*, *Pongrácz Jenő*, dr. *Neumann Zsigmond*, *Simonyi Sándor*, *Rausch Gyula*, *Tirczka Ká-*

Breuer B. Armand magánmérnök aligai nyaralója.

roly 200—200 K, *Grofcsik Vilmos, Gerő Károly, Kempelen Béla, Kardos Mór, Simonyi-Semadam Sándor, Simor István, Rózsa Károly, Schramm Antal* 100—100 K. Összesen 11.500 korona.

Csopak: Multkori kimutatásunk 3200 K, *Nyárády Zsigmond* 200 K. Összesen 3400 korona.

Csabrendek: Dr. *Lengyel Árminné, dr. Lengyel Ármin* 100—100 K. Összesen 200 korona.

Enying: Multkori kimutatásunk 1000 K, *Wertheim Ármin* 1000 K. Összesen 2000 korona.

Fonyód: Multkori kimutatásunk 6100 K, *Fonyód község* 1200 K, dr. *Ripka Ferencz* 200 K. Összesen 7500 korona.

Fokszabadi: *Fokszabadi község* 5000 K, *Pöschl Béla, Fokszabadii Hangya szövetkezet, Grósz Béla* 500—500 K, ifj. *Pete Lajos, Mezei István F., Méreg Pál, Szalai Sándor A.* 400—400 K, id. *Bende János, Kohn Sándor, Ellenbögen Adolf, Popolics János, Németh Gy. János, Pethes István, Kajári József, Molnár József, Szalai József V. Sz., Szücs Mihály, Mojzes Imre, Zárjeczky Viktor, Vass József felső, Pete József, Varga József, Váradi Gerzon,* 200—200 K, *Goldschmid László, Hózer József, Juhász János V. Zs., Parrag Sándor, Németh Károly, Bartos István, Majer József, Ekecs Károly, Homoki József, Kása Ferencz, Vas Sándor, Faa Imre, Faa Imréné, Faa Ernő, Faa Milike, Muth Sámuel, Kis Juhász József, Kajári Pál, Kis István, Csima Sándor, Popolics József, Hajmási Sándor, Juhász István, Bodó József, Szakonyi János, Szakonyi Imre, Tóth Károly, F. Szalai Sándor, Bocsor János, Bognár József, Erdős Imre, Cseh Sándor, Nagy Gáborné, Sziládi István, Vincze József, Szabó József, Juhász István, id. Szili József, Zánthó István, Fekete János, Tóth Lajos (József fia), Pető Józsefné, Cseh Imre, Csordás Sándor, Gombos József, Jezerniczky Lajos, Lengyel János, S. Cseh Sándor, ifj. Pete Ferencz, Pete József, Nagy Imre* 100—100 K. Összesen 16.400 korona.

Gelse: *Szmodics Viktor* 200 korona.

Győr: Multkori kimutatásunk 1000 korona.

Kaposvár: Multkori kimutatásunk 2000 korona.

Kéthely: Multkori kimutatásunk 10.000 korona.

Keszthely: Multkori kimutatásunk 3900 K, özv. *Koncz Elekné, dr. Mojzer György, Keszthelyi Takarékpénztár r.-t., Keszthelyvidéki Takarékpénztár* 200—200 K. Összesen 4700 korona.

Kőröshegy: Multkori kimutatásunk 16.600 kor.

Köveskál: Multkori kimutatásunk 17.800 K, *Burgyán Lajos* 200 K. Összesen 18.000 korona.

Kövágóórs: *Kraicsovits Ignác, Galgóczy András* 1000—1000 K, *Cséby János* 500 K, *Kövágóórs község* 300 K, özv. *Czuppon Sándorné, id. Marton Samu, Kiss Sándor, Schwarcz József, Páschkesz Miksa, Ág. hitv. ev. gyülekezet* 200—200 K, *Papp Lajos, Mezriczky Gáspár, Nagy Lajos, Bándy Géza, Novák Elek, ifj. Marton Sámuel, Nagy Károly, Oróvics Bálint, Marton Lajos, Schlesinger Miksa, Ullmann Adolf, Gara Lujza, Szendrei János, Schmidt Mór, Steiner Márton, Palkovits Károly, Németh Sándor, Oszkó János, Balogh Imre, Tobak Lajos, Isó Gábor, Buchwald Ignác, Brandl Béla, ifj. Bakó Károly,*

Priekler Károly, özv. Balogh Istvánné, Lakatos Pál, Sárji Károly, Körmendy Ignác, Kövesy Mihály 100—100 K. Összesen 7000 korona.

Lengyeltóti: Multkori kimutatásunk: 201.800 K, *Lengyeltóti község* 3000 K. Összesen 204.800 korona

Lepsény: Multkori kimutatásunk: 700 korona.

Marczali: Multkori kimutatásunk: 2300 korona.

Máriatelep: Multkori kimutatásunk: 2500 korona.

Mindszentkál: *Gschwentner Géza* 200 korona.

Nagykanizsa: Multkori kimutatásunk: 11.100 K. *Schilhan János, Geiszt Viktor, Erdősy Bálint* 200—200 K, *Bay György, dr. Fábián Zsigmond, Poredus Antal* 100—100 K. Összesen 12.000 Korona.

Nagypécsely: Multkori kimutatásunk: 4400 K.

Nagyvázsony: Multkori kimutatásunk: 200 K. *Deutsch Leó* 400 K, *Nagyvázsonyi szövetkezet* 300 K, *Finke József, Strobl Tivadar, Weisz Márkus, Mihály János, Grotta Vilmos, Völler Zsigmond, Varga Józsefné, Perger József, Schwarcz Fülöp, Hadz József, ifj. Fuchs János, Németh Gábor* 200—200 K, *Gisz János, Oblatt Jenő, Oblatt Béla, Weisz Dezső, Auerbach József, Tőreki István, Vidosza Sándor, Takács István, Walter Ignác, Stahl Vendel, Somody Dénes, Szaller Vincze, Viszt Ferencz, Felker Antal, Zuggó Gyula, Horváth József, Molnár Gyula, Gadl Lajos, Kula Gábor, Antal István, Török János, Puskádi Imre, Rábel János, Steiner Ferencz, Lohn János, Török Jánosné, Zsiray Lajos* 100—100 K. Összesen 6000 korona.

Nemespécsely: Multkori kimutatásunk: 2500 K, *Odor Gyula* 400 K, *Fábián János, Varga Gábor, Burgyán János* 200—200 K, *Marton Sárika* 100 K. Összesen 3600 korona.

Nemestördemicz: Multkori kimutatásunk: 900 K.

Nyim: Multkori kimutatásunk: 2700 K

Örvényes: Multkori kimutatásunk: 1500 K.

Polgárdi: Gróf *Batthyány Lajos* 50.000 K.

Paloznak: Multkori kimutatásunk: 200 K.

Pozsony: Dr. *Bogsch Géza* 200 K.

Révfülöp: Multkori kimutatásunk: 300 K.

Rinyatamási: Multkori kimutatásunk: 5000 K.

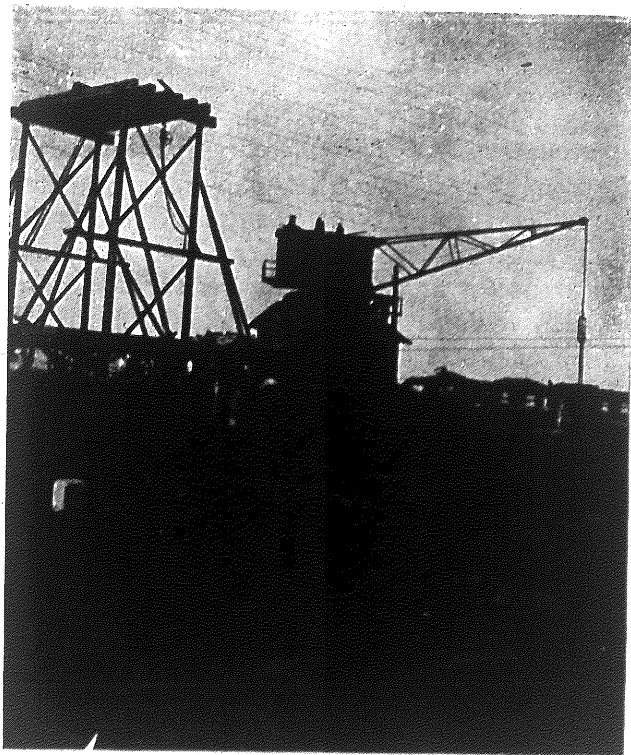
Ságvár: Multkori kimutatásunk: 6300 K.

Siófok: Multkori kimutatásunk: 120.600 K, özv. *Harangozó Józsefné, Sallay Jenő* 100—100 K, *Cservény Ferencz* 500 K, *Strasser Sándor* 300 K, ifj. *Muth József, Gerber Henrik, Magda Tivadar* 200—200 K. Összesen 122.200 korona.

Somogykiliti: Multkori kimutatásunk: 21.400 K, *Balassa Józsefné, Szigeti József, Szalay János* 100—100 K, *Falu P. Imre, Somogyi Mihály* 200—200 K, *Mózsa Dávid, Mózsá G. János* 500—500 K. Összesen 23 100 korona.

Sopron: Multkori kimutatásunk: 1000 K.

Szárszó: *Szárszói fürdőegyesület* 600 K, *Goldschmid Lajos* 300 K, *Szárszó község, Márkus Béla, Meister Adolf, Márkus Béla, Rieger Emil* 200—200 K, *Felső Tóth István, Stráner Andorné, Tóth Imre, Pacskó György, Vanek József, Béri József, Zsirai István, Tóth Istvánné, Fodor Lajos, Tóth Lajos,*

Fonyód: Bazalt kavicsrakó daru a kikötőben.
Molnár Endre felv.

Kováts Sándor, Nagy István, Barabás József, Szücs György, Szücs Jánosné, Császár Lajos, Auspitz Gusztáv, Hammer Ferencz 100—100 K. Összesen 3700 korona.

Szentkirályszabadja: Multkori kimutatásunk: 5000 K.

Szepezd: Multkori kimutatásunk: 300 K, *Nagy Pál, Viriusz Vincze, Bérczy Ferencz 1000—1000 K, Szigeti János 300 K. Összesen 3600 korona.*

Székesfehérvár: Multkori kimutatásunk: 1000 K, *Kutsera Ferencz 100 K. Összesen 1100 Korona.*

Tab: Multkori kimutatásunk: 6700 K.

Tapolcza: Multkori kimutatásunk: 200 K, *Tapolczai Takarékpénztár r. t. 500 K, dr. Deák Jenő, Berger Manó, Weiler Kálmán, Berger Vilmos 200—200 K, Frisch László, Schwarcz Emil, dr. Hoffman László 100—100 K. Összesen 1800 korona.*

Tihany: Multkori kimutatásunk: 6600 K.

Veszprém: Multkori kimutatásunk: 84.600 K, *Lakáth János 400 K, Schreiner János 200 K, dr. Horváth Béla, Kocsuba Emil, Weisz W. Mórné 100—100 K, Boor Lajos 500 K, Schmidt Lajos 1000 K. Összesen 87.000 korona.*

Vonyarczvashegy: Stark István 200 K.

Vörösberény: Multkori kimutatásunk: 1000 K,

Szalmásy József 500 K, Pollák Henrik, Kun László, Hetesi Gyula, Kun János 200—200 K, Báthory József, Gyöngyössy Imre, Takács Imre, Borbély Károly, Reimond Ignác, Hetesi Sándor, Vörös Lajos, Olasz Pál, ifj. Biró Dániel, ifj. Lőrincz Sándor, Bognár Károly, Kalocsa Dénes 100—100 K. Összesen 3500 korona.

Zalaegerszeg: Multkori kimutatásunk: 13.600 K.

Zamárdi: Multkori kimutatásunk: 200 K. *Neumayer Gellért 100 K, dr. Papp Vilmos 200 K. Összesen 500 korona.*

Zirc: Multkori kimutatásunk: 10.200 K.

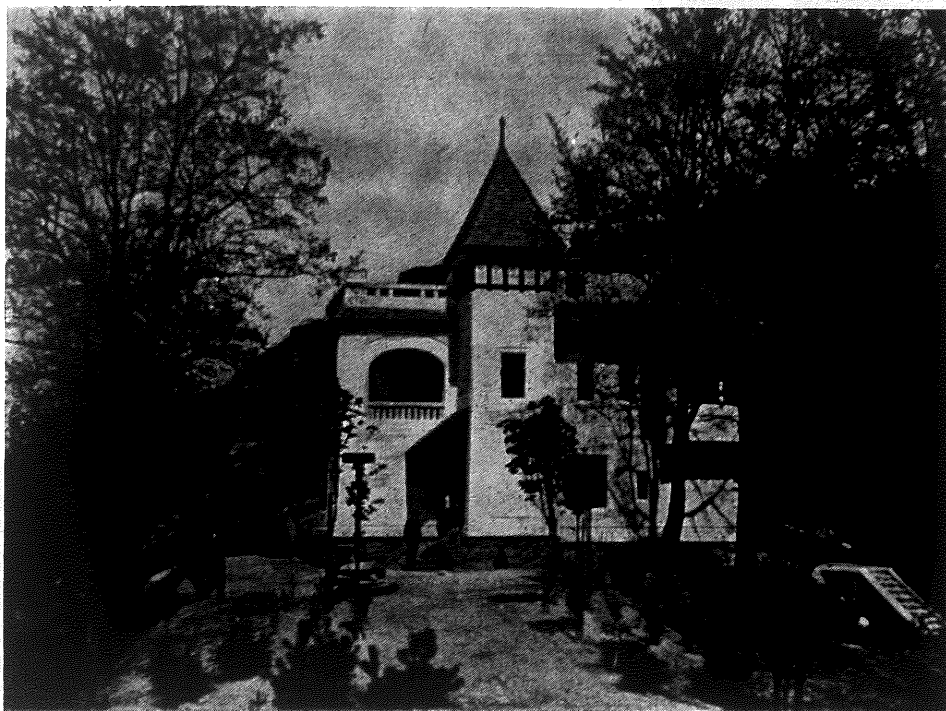
Összes jegyzésünk végösszege 1.089.300 korona. Eből töröltetett 89.300 korona s a részvénytársaság megalakult egyelőre egymillió korona alaptőkével.

A partvédő munkálatok.

FOLYÓIRATUNKBAN több ízben ismertettük az Országos Vízépítési Igazgatóság ama nagyszabású tervét, melylyel a mélyebben fekvő fürdőtelepeket egyszersmindenkorra meg lehet óvni a vízáradás veszedelmétől. A fontos kérdés az igazgató-választmányt is foglalkoztatta legutóbbi ülésében. És pedig a balatoni kikötők m. kir. felügyelősége főnökének 1916. november hó 14-éről kelt ama jelentése kapcsán, melyet a balatoni miniszteri biztoshoz terjesztett be és mely jelentés másolata a szövetségnek megküldetett. A jelentés fontosabb részeit a következőkben közreadjuk:

«Hivatkozással Méltóságodnak f. hó 8-án kelt 179. számú rendeletére, a Balaton magas vízállása következtében megrongált partok védelme és helyreállítása tekintetében a következőket van szerencsém jelenteni. *Keszthely.* A község a megrongált partokat legnagyobb részben saját költségén helyre-

Breuer Mór aligai nyaralója.

állította, a feltöltési munkálatok még ma is folyamatban vannak. A partok helyreállítási munkálataira segélyt kért a földmivelésügyi minisztertől. A kérvényt a Minisztérium azon rendelettel küldte hozzánk, hogy a hatáskörünkbe tartozó munkálatokról tervet és költségvetést készítsünk. A felvételeket eszközöltük. Legutóbb a helyszínén volt egyik kiküldöttünk, hogy a munka előrehaladását megtekintse, hogy ennek figyelembe vétele mellett tehessük meg jelentésünket a földmivelésügyi miniszter úr önagyméltóságának. *Gyenesdiás.* A fürdőegyesület kérvényt intézett a földmivelésügyi miniszter úrhoz, honnan pénzbeli segélyt kért. A minisztérium rendeletére a helyszíni szemle után az állapotról véleményes jelentést tettünk, mire a Felügyelőség utasított a helyrehozatali munkálatok tervének és költségvetésének elkészítésére. A tervet elkészítettük, a napokban terjesztjük fel. *Balatonalmádi.* A rongálásokat helyszíneltek, az ideiglenes védelem tekintetében felvilágosításokat adtunk, minisztériumnak jelentettük, hogy a helyrehozatali munkát, a még mindig magas víz s a munkáviszonyok miatt nem lehet elvégezni. *Balatonaliga.* Több ízben tárgyaltunk. *Balatonvilágos.* A végleges partvédmű terve elkészült, az érdekeltek beszerezték a szádfalazáshoz szükséges faanyagot. A munkát a magas víz miatt megkezdeni nem lehetett. *Balatonszabadi.* A partvédmű terve elkészült, a munkát a balatoni kotrások szünetelése miatt megkezdeni nem lehetett. — *Siófok.* A partvédelmi munkát a balatoni kotrásoknak aug. 1-én való beszüntetése miatt befejezni nem lehetett. A kotró személyzete aug. hó 1-én a Sió-munkához rendeltetett. *Balatonföldvár.* A parttöltési munkát megkezdtek, de a végleges partrendezést a magas vízállás miatt megkezdeni nem lehetett. *Balatonszemes.* A parttöltési és partvédelmi munkát az érdekeltek nem óhajtják elkészíteni. Hogy a magas víz hullámlása esetén a Balaton vize a telepre ne juthasson, ezen védelmi munka jelenleg van folyamatban.

A telepre jutó belviz szivattyú segélyével emeltetik ki. *Balatonlelle.* A parti birtokosok azon hiszemben vannak, hogy a partvédelmi munkálatok állami költségen hajtatnak végre. Nem is annyira a védelmi munkálatokra gondolnak, mint a magas víz okozta károk miatt kártérítést óhajtának az államtól. A végleges partvédmű kiépítése érdekében 1914. év tavaszán Kolozsváry Ödön miniszteri osztálytanácsos úr az érdekeltekkel tárgyalást tartott, mely eredményre nem vezetett, mert míg egyik érdekelt óhajtotta a munkát, a másik azt ellenezte. A tervek elkészítéséhez szükséges felvételeket célszerűen csak a Balaton jegéről lehet eszközölni. A felvételeket 1915. évi januárban óhajtottuk végrehajtani a jégről. Az idén a Balaton nem volt befagyva s így a felvételt nem végezhattük el. A *balatonboglári* part kiépítésének tervét még 1913-ban elkészítettük, azonban az érdekeltek a kivétel tekintetében nem tudtak megállapodni. *Máriatelep, Balatonkeresztur, Balatonberény* feltöltési munkálatokra az állami kotrót kérik, de a kotró még az eddig elrendelt munkálatokat sem végezhetné el. A balatonparti károsultak általában abban a hiszemben voltak, hogy a kárt okozó magas vízállást állami beavatkozás, illetőleg a Sió szabályozásának munkája okozza, ezért több oldalról kártérítési perrel akarták megtámadni a földmivelésügyi kormányt. A Méltóságodhoz intézett kérvényekből is kitűnik, hogy a károsult parti birtokosok kártérítést, anyagi és munkasegítséget kérnek az államtól s legnagyobb része nem azon törekszik, hogy saját erejéből segítsen baján, úgy ahogyan a mostani körülmények között lehet, hanem a jelen körülmények között a lehetetlenséggel határos kőszállítást óhajtják, legnagyobb részben az állam költségén eszközölni. Hosszadalmasabb tárgyalások és levelezések után a károsultak a legnagyobb részét sikerült meggyőznünk arról, hogy a magas vízállást s az ezzel bekövetkezett károkat nem állami beavatkozás okozta s bár a földmivelésügyi kormány minden

lehetőt megtesz arra nézve, hogy a bajok ne ismétlődessenek, ezt a szándékot nem lehet az érdekelteknek félremagyarázni. A balatoni kikötők fenntartásához szükséges néhány uszály kő szállítása alkalmával meggyőződést szereztem arról, hogy dacára a balzaltbánya ígéreteinek, a kőanyagnak a tervbe vett ideiglenes védelemhez való szállítása nemcsak fölötté drága, de úgyszólván a mostani viszonyok szerint kivihetetlen. Méltóságodnak rendelete szerint kérdést intéztem a Halászati és Balatontavi R.-T.-hoz, kik, dacára minden jóakarat-

Balatonfüred: Parti részlet. — Krämer Elza felv.

nak, aszállításra nem vállalkoznak s különösen azért, mert féltik hajóikat. A balatoni uszályok ember és anyag hiánya miatt már két éve javítva nem voltak, legnagyobb részben oly rozoga állapotban vannak, hogy még a szállítás elvállalása esetén sem mehetnének bele a hajótársaságok által kikötött azon feltételbe, hogy a havariák okozta károkat részben a parti birtokosok, illetve körendelők viseljék. Azt az óhajt, hogy az ideiglenes védelmül szolgáló kőhányások sürgősen létesítenessenek, nem csupán a magas víz-állás, de az a hűt is felszínre segítette, hogy a szóban lévő munkálatok állami költségen fognak végrehajtatni. De miután remény van arra, hogy a tavaszi vízállás nem fog ismétlődni s az érdekeltek felvilágosítást nyertek a tekintetben, hogy a kőhányások költsége a parti birtokosokat terhelné, a parti birtokosok az ily módon végrehajtható s aránylag igen nagy költséget igénylő ideiglenes védelemtől elállottak. Reményünk lehet, hogy a szárazabb ciklus bekövetkezése és a Sión való vízeresztés meggátolja a Balatonnak katasztrófális emelkedését, mely esetben kedvezőnek mondhatjuk a körülményt, hogy az ideiglenes védelmül szolgáló kőhányásokat nem készítettük el, mert így most már a kedvezőbb munkáviszonyok bekövetkezésekor, a kőanyagot a végleges partvédmű vonalába építhetjük be, mert az ideiglenes kőhányás megépítése esetén az ott már eliszaposodott követ csak nagy veszteséggel s talán a kő árát meghaladó költséggel tudtuk volna a végleges helyre átszállítani. A végleges partvédmű építésénél a kőhányási munka a szádfalazó munkával párhuzamosan halad, a szádfalazó munkát pedig, a jelenlegi magas vízállás miatt még az esetben sem lehetne elvégezni, ha a kellő mennyiségű munkaerő és faanyag rendelkezésünkre állna.»

A felolvasott jelentéshez elsőnek Fodor Oszkár dr. kir. tanácsos szolt hozzá, ki előadta, hogy a balatonszabadi-i gyermekszanatórium rövidesen megnyílik. Az új intézmény felavatására nagytekintélyű és előkelő külföldi vendégek érkezése van bejelentve, kéri tehát a szövetség közreműködését, hogy a partrendezések sorában Balatonszabadi a legelső helyre kerüljön.

Malatinszky Ferenc Keszthely érdekében emelt szót, hivatkozván arra, hogy a város már tényleg 47 ezer koronát adott ki védekező munkálatokra. Miután azonban Keszthely ezt a kiadást nem bírja meg, az iránt kéri a szövetség előterjesztését, hogy a tett kiadásokra a város államsegítséget nyerjen.

Kvassay Jenő miniszteri tanácsos részletes és szakszerű képét festi a helyzetnek. Vázolja azokat a nehézségeket, amelyek a védekező munkálatokat hátráltatták. Sajnálattal jelentette ki, hogy az érdekeltség a védekező munkálatok iránt megfelelő

Csopak : A Jégen. — Tanczer József felv.

áldozatkészséget nem akar mutatni. Enélkül pedig a kérdés keresztülvitele alig fog sikerülni. Hivatkozik arra, hogy az elmúlt esztendő általában véve viharos, szeles volt. Ilyen időben a kotrógépek a Balatonon dolgozni nem képesek. A kőanyag szállítása is nagy nehézségekbe ütközött. Az uszályokat nem javíthatták és a társaságok nem mertek a szállításra vállalkozni, féltvén hajóik biztonságát. Kőanyag ezzel szemben kétszer annyi kellett volna, mint amennyit előirányoztak. A minisztérium részletes terveket dolgoztatott ki, mellyel az egész nagy kérdést egyszersmindenkorra rendezni lehet. E nagy és végleges rendező munkálatokra az államsegély biztosítottnak tekinthető, de az érdekeltek megfelelő áldozatkészsége sem hiányozhat.

Batthyány Lajos gróf a jégnyomás veszedelmére hívja fel a figyelmet s attól tart, hogy ez fog okozni jelentősebb károkat.

Cholnoky Jenő egyetemi tanár a földmivelésügyi minisztérium partvédő tervét korszakalkotónak jelenti ki. Hangsúlyozza, hogy a hozzájárulások kérdését mielőbb rendezni szükséges, mert ha a közvetlen veszély elmulik, az emberek már nem lesznek hajlandók az áldozatkészségre és egy későbbi áradás esetleg még nagyobb károkat okozhat. Előadja a jégnyomás dolgában szerzett tapasztalatait és különösen hangoztatja, hogy a parti műveket és épületeket kiváltképen az oldalnyomással szemben kell biztosítani. Erre van egy igen egyszerű gyakorlati módszer: a lékelés.

Óvári Ferencz dr. javaslatára kimondotta az igazgatóválasztmány, hogy a szövetség állást foglal a partvédmű munkálatainak mielőbb való megindítása érdekében. E célból előterjesztést tesz a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez és átirattal fordul a balatoni vármegyék alispánjaihoz, hogy a partvédmű céljaira szükséges területek átengedése és a hozzájárulások dolgában kellő lépéseket fogantatosítani sziveskedjenek. Támogatja a szövetség a balatonszabadi-i partvédő munkálatok és Keszthely város segély iránti kérelme soronkívül való elintézését.

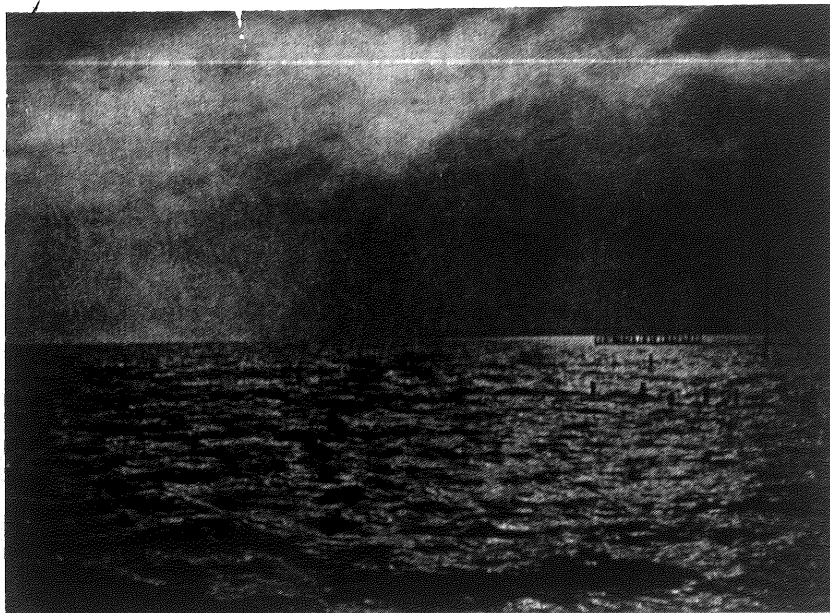
Az évi jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt esztendőnek a szövetségre vonatkozó eseményeiről kívánunk nyújtani tájékoztatót, a mikor a következőket tisztelettel jelentjük.

Az elmúlt esztendő is a rendkívüli viszonyok jegyében folyt le és a nagy erőfeszítések esztendeje volt a mi életünkben is. Több igen jelentős kérdést kellett gondoznunk, melyekhez való anyagi eszközök csak hiányosan állottak rendelkezésünkre, ám erős akarattal mégis sikerült számos kérdésnek erős fordulatot adni és ügyüket jelentősen előbbre mozdítani.

Egyik legnagyobb kérdés volt a balatoni vilamosművek ügye, mely ezúttal külön jelentés tárgyát képezi. Egy másik, az élelmezés kérdésével, e helyen kívánunk részletesebben foglalkozni.

Keszthely: A csónakegylet kikötőjét elsodorta az ár. — Vajda Lászlóné felv.

A múlt tavaszon épen 10 esztendeje volt, hogy a Balatoni Szövetség megindította azt a mozgalmát, melynek célja volt a balatoni fürdők élelmiszerral való ellátását szövetkezeti formában megszervezni. A célra segítő terv már akkor sokak tetszésével találkozott, de a kivitelre nézve erőteljes mozgalom csak nem tudott felszínre vergődni. Ismét és ismét előbújt a kérdés, a mikor az élelmezés körül panaszok mutatkoztak, ámde az érdeklődés azonnal ellanyhult, a mikor a helyzet valamelyest megjavult.

A világháborúnak kellett jönnie minden megpróbáltatásával és élelmezési nehézségeivel, hogy a fogyasztó közönség némiképpen komoly öntudatra ébredjen és keresni igyekezzék az utakat és módokat, melyekkel a súlyos ellátási nehézségek megszüntethetők. Az árfelhajtási törekvések, a kiméletlen élelemuzsora talán sehol nem dolgozott oly erővel, mint a Balaton egyik-másik fürdőhelyén, ezért az önfentartási érzés meg kellett, hogy nyilvánuljon s így a sokáig hangoztatott szövetkezeti

gondolat végre is meggyökeresedett és eredménye több szövetkezett.

Siófokon, Balatonalmádiban és legújabban Balatonfüredfűrdőn működő élelmező szövetkezetek iránt a legteljesebb érdeklődés és bizalom nyilvánul meg. Az alakulás alatt lévő gyöngébb szövetkezetek alaptőkéjének kiegészítésére a m. kir. földművelésügyi miniszter úr 10 év alatt visszafizetendő 20 ezer korona kamatmentes állami kölcsönt volt szíves engedélyezni. Az állami kölcsönt a balatoni miniszteri biztos úr eszközölte ki és segítségével elsőnek a balatonfüredfűrdői szövetkezetet indítottuk meg. Balatonkenesén és még néhány helyen eléggé előre haladott a szövetkezeti szervezkedés és van rá remény, hogy a balatoni szövetkezeti hálózat rövid időn belül ki fog kellően bővülni és megszünteti azokat a fogyasztókra nézve elviselhetetlen törekvéseket, melyek alól, ha módját találja, minden fogyasztó, szívesen szabadul.

Addig, a míg mindenütt a szövetkezetek megalakíthatók lesznek, a balatonfüredi fürdőszövetkezet lesz az, mely az összes fürdővel érintkezést tart fenn és árúkat fog közvetíteni. Tehát meg lesz a módja minden fürdővendégnek arra nézve, hogy a szövetkezeti ellátás előnyeit magának biztosítsa.

Az utolsó két esztendőben a siófoki zöldségtermelőtelep csak egyharmad részben volt konyhakertészetileg megmunkálható. Kétharmadrészben kukoricaföldnek kellett kiadni, mert nem volt munkás, a ki a kertet konyhakertészetileg megmunkálja. Ennek az ellensúlyozására a két utolsó tavaszon a m. kir. földművelésügyi miniszter úr részéről rendelkezésünkre bo-

csátott magvakból és palántákból ingyenes kiosztást rendeztünk, a melyben a korábbi esztendőben 22, a múlt évben pedig 14 község vett részt. A tömegtermesztésre berendezett zöldségtelep hiányát azonban mindez csak mérsékelni, de eltüntetni nem volt képes, már azért sem, mert az egyéb élelmiszerek drágasága folytán a zöldségneiműek ára is igen felszökött. A közönség a zöldségneiműeket sokkal nagyobb mértékben kezdte fogyasztani, mint azelőtt. Hogy a zöldségtermesztőtelep ismét teljes mértékben szolgálhassa fontos céljait, érintkezésbe léptünk a m. kir. rokkantügyi hivatallal, hogy olyan nagy családú rokkant katonákat telepítsen ki a telepre, akiket a zöldségtermesztésnél felhasználnánk. A rokkant lehetne a piaci árúsító, a népes család pedig művelné a kertészt. Ezek a tárgyalások azonban, úgy látszik, lassuak lesznek, a termelés érdekében pedig meg kell tennünk már most a kellő lépéseket, ezért tárgyalások folynak az iránt, hogy az üres területen kertészeti nagy üzem létesüljön és ezzel a telep még inkább

betöltse igazi feladatát. A minisztériumhoz ismételtén tettünk előterjesztést a tavaszi ingyenes magkiosztás tárgyában és hogy a siófoki telep, úgy mint az előző két esztendőben, ismét termeljen nagymennyiségű, kiosztásra szánt palántát. Ezzel remélni merjük, hogy ebben az esztendőben az igen fontos zöldségellátási kérdések rendjében mennek.

Az a cél, hogy a termelőt a szövetkezetek útján közvetlen összehozzuk a fogyasztóval, igen jelentős feladat és rendkívüli a jövője. Mert egészen bizonyos, hogy a Balaton fejlődése az élelmezés kérdésével van legfőképpen összefüggésben. Ha élelem-uzsora, ha élelemellátási nehézségek nem lesznek, ennek a vidéknek olyan idegenforgalma lesz, a mely a legvérmesebb reményeket is túlhaladja. Ezt pedig másképpen nem lehet megoldani, csak úgy, ha a termelőtelepek számát szaporítjuk, ha nagy üzemeket létesítünk és a nagyüzemek nevelő hatása alatt a kistermelő is megtanulja, hogy kell sokat, olcsón termelni, amely mellett azonban a tisztességes haszon is mutatkozik.

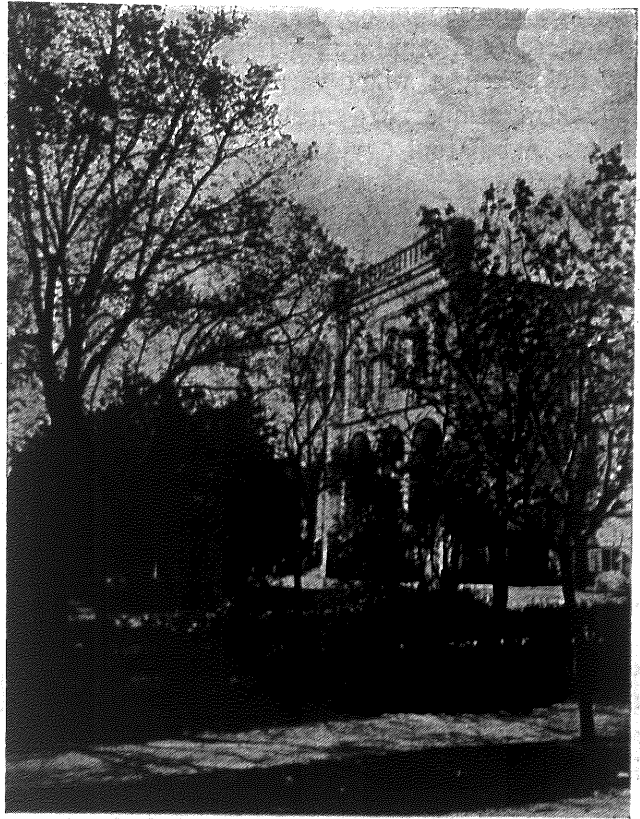
Örömmel mutathatunk reá, hogy nyugalomra vágyó egyének, minden foglalkozáskörből, mind nagyobb számmal telepednek le a Balaton vidékén. Igen kíváncsú szaporulat ez, mert ezzel sok élet-tapasztalat költözik fürdőhelyeinkre és működik közre azok felvirágoztatásán.

A mult évi fürdőidény általában véve jobb volt az előző esztendőnél és két fürdők, Balatonfüred és Siófok akkora keresletnek örvendettek, mint talán még soha. Hévíz fürdő is zsufolva volt. A többi fürdő kevésbé volt látogatott, de ott, a hol az árvízveszedelem különösebb bajokat nem csinált, elég jelentékeny volt a vendégek száma. Egyes alsóparti fürdőtelepek sokat szenvedtek a víz-áradástól, de jutott belőle Keszthelynek és Almádinak is.

A magas vízállás ügyében két nagyobb értekezlet folyt le a balatoni miniszteri biztos úr elnöklése mellett. Megállapodások is történtek a védekezésre, de a kivitel érdekében nem sok történhetett. Az érdekeltek nem tudták vállalni a védekezés költségeit és több helyen azon a véleményen voltak, hogy az árvíz ellen való védekezés állami feladat. Viszont a szükséges kézierőt ott sem lehetett rendelkezésre bocsátani, a hol az anyagi nehézségek nem hátráltatták a védekező munka megindulását. Nagyobb szabású védelmi tevékenységre Balatonföldvár volt hajlandó, a villatulajdonosok jelentős anyagi hozzájárulásával és Keszthely, meg Almádi is védekeztek.

Folyik nagy arányokban a Sió kotrási munkálata, mely az előirányzatok szerint ebben az esztendőben annyira befejezést fog nyerni, hogy a további árvízveszedelem kizártnak tekinthető.

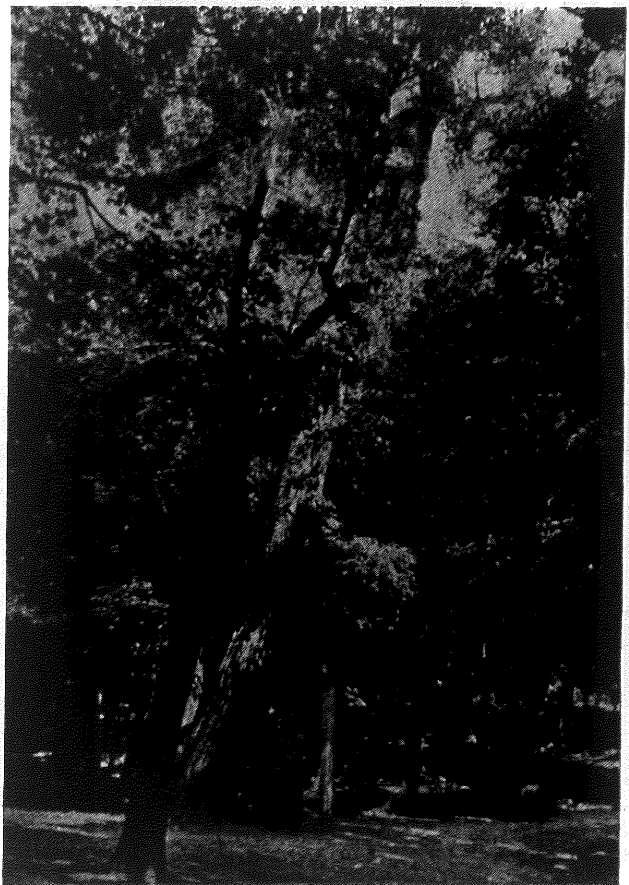
A miről a mult évi jelentésben is megemlékeztünk, a m. kir. kormány a Balaton ügyeinek három fontos kérdésben volt segítségére. Az egyik volt a balatoni miniszteri biztos ur megbízatása, több igen jelentős, a folyóiratban részletesen ismertetett célok érdekében, a másik a villamosügy érdekében való miniszteri

Balatonfüred: Döry ház. — Szlávi Károly felv.

rendelkezés. A harmadik a Sió kotrási munkálatainak fokozott módon való végrehajtása.

Általános értelemben vett fürdőfejlesztés csak ezután fog igazán bekövetkezni. Ha vége lesz a nagy világzajlásnak és az alkotó, tevékenykedő feladatoknak fog helyet adni. Sok pénzt, sok akarat-erőt és sok munkát fog igényelni a Balaton fejlesztés.

Balatonfüred: Parkrészlet. — Kelndorfer Oszkár felv.

tése, de egészen bizonyos, hogy a befektetés, az akaraterő és a munka meg fogják hozni azokat a gyümölcsöket, a miket várunk és remélünk, csak pillanatra sem szabad mutatnunk semmi ellanyhulást. A balatoni ügyeknek kell szentelni minden igyekezetünket, minden gondolatunkat és akkor bizonyos, hogy olyan világhíres idegenforgalmi vidéket teremtünk a Balatonból, a melynek párját keresni lehet, de találni nem.

Ma a társadalmi munka sok tekintetben szünetel. Minden kezdeményezés és akarat az államhatalomé. Ám ha ez alól a helyzet alól felszabadulunk, természetesen dolognak tetszik, hogy óriási módon fog megindulni a társadalmi szervezkedés és a társadalmi erők fognak irányítani minden kérdést. Nekünk, mint a Balaton társadalmi ügyeit intéző és vezető Szövetségnek, nagy mértékben nőhet meg a hatáskörünk, ha sokat és jól dolgozunk érte.

A helyzet természetéből folyik, hogy számos kisebb, de a Balaton fejlesztése ügyét szolgáló kérdésnek, melyek máskor tevékenységünk jelentékeny részét alkották, szünetelniük kellett. A Szövetség folyóirata is több, mint a felényire zsugorodott, hogy a nagy feladatok intézése között, háromszoros nyomdai árakkal küzdve, fenn tudjuk tartani a pénzügyi egyensúlyt.

A legnagyobb erőfeszítéseken már túl vagyunk, azt hisszük, hogy ezután könnyebb lesz a munka. És több sikert hozó. A villamosművek és az élelmezés kérdése nagy erővel hajtják a közérdeklődést felénk, a mely alkalmasint a szaporodó bevételekben is meg fog nyilvánulni. A ki közvetlen érzi a Szövetség működésének hasznát, bizonyosan nem fog idegenkedni attól, hogy a Szövetség tagjai sorába való belépéssel annak erkölcsi és anyagi alapjait erősítse.

Az utolsó három esztendő igen sűrű rendet vágott tagjaink sorában, a mit ennek az esztendőnek lesz a hivatása helyre pótolni. Lelkes és buzgó tagtársaink segítségével sikerül ez és a mint szaporodni fognak a Szövetség anyagi kilátásai, azonképen fogunk ismét többet nyújthatni a szövetségi tagoknak is és nagyobb lendületet vehetnek majd azok a kérdések, melyek megoldatlanul megelőttünk állanak.

A tisztelettel előadottak voltak a főbb mozzanatok, melyek a Szövetség életében a lefolyt esztendőben előfordultak. Hisszük, hogy a legközelebbi alkalommal ismét szólhatunk azokról a kérdésekről is már, melyeket szüneteltetnünk kellett. Kérjük, méltóztassék jelentésünket szívesen tudomásul venni.

Balatonfüredfürdő, 1917. január hó 28-án

Az elnökség.

Mit írtak a Balatonról?

A **Balatonvidék fürdőiről** cím alatt Horváth Istvánról hosszabb cikk jelent meg a *Magyar Balneologiai Értesítő* ezévi februári számában. A cikkíró lelkes módon ismerteti a balatoni viszonyokat és hívja fel a közérdeklődést a fontosabb jelenségekre.

Gyárák a Balatonmentén cím alatt, a *Keszthelyi Hírlap* folyó évi március 4-iki száma hoz, fenti cikkirótól közleményt, kapcsolatosan azzal a hírrel, hogy egyik nagyobb balatonmenti uradalmat németek vették bérbe. Ugyanezen újság február 18-iki számában a *Balatoni villamosművekről* emlékezik meg.

Országos idegenforgalmi tanács? címen a *Fogadó* szaklap március 15-iki számában olvasunk vezető cikket. A cikkírónak az a nézete, hogy ezt a tanácsot a már meglévő idegenforgalmi szervezetek közbenjöttével kell megalkotni. A *Fogadó* március 1-én megjelent számában a vezető cikk egészen a Balatonnak van szentelve. A többiek között ezeket mondja:

«Gyönyörű s a Balaton gazdaságára roppant nagy kihatású munkát fejezett be a Balatoni Szövetség. Megalkotta a «Balatoni villamos művek r.-t.», melynek alapító ülése a múlt héten volt. A társaság igazgatóságában bent vannak azok az érdekes erők, akik ezt a gyönyörű munkát végezték s akik azt megfelelően kifejleszteni hivatottak. Az alaptőke egyelőre egymillió korona.

A «Balatoni Szövetség» vezetőségének annál nagyobb az érdeme, mert ezt a nagy munkát a mostani zavaros időkben, amikor a háborús miveleteken kívül minden közgazdasági tevékenység szünetel, vitte szép sikerűlsre. Óvári Ferenc dr. orsz. képviselő a B. Szövetség ügyvezető alelnöke és Cséplő Ernő a Szövetség titkára, kik úgyszólván ketten folytatták le ezt az egymillió részvényjegyzéssel záródó közgazdasági miveletet; országos érdemet vívtak ki ezzel és ezért a legszélesebb körökben jövő elismerés is övezné őket, ha véletlenül olyan országban végzik ezt a munkát, ahol ennek a közgazdasági horderejét megérteni és méltányolni tudják.

A Balatoni Villamosművek fejlődése végeredményében nemcsak azt jelenti, hogy a balatoni fürdőket és községeket látja el megfelelő világítófényvel, hanem hogy azt a gyönyörű tóvidéket egy olyan helyes közlekedési rendszer alapján beosztott villamos hálózattal vonja be, mely az ott nyaralóknak lehetővé fogja tenni, hogy a Balatont vizen és szárazon, köröskörül utazhassák, hogy egyik fürdőtől a másikba át és a Balatonvidék szebb pontjaira kényelmesen kirándulhassanak. De az idegenforgalmi gazdaságnak ez az ideális szép útja itt még nem ér véget; a Siócsatorna és Dunai víziuton kívül, két sinpár fog befutni országunk szépséges fővárosába, hogy a kirándulók sok-sok ezret innen ki s amonnan befelé közvetítse. Persze, ennek a gyönyörűsége kilátásnak végpontja pár év alatt nem érhető el; de el fogunk oda jutni, mert a Balatoni Szövetségnek a nagy erői, mindaddig nem fognak nyugodni, amíg «nagy művet» teljesen be nem tetőzik.

Hogy mi lesz akkor a Balatonból? A világ legékesebb és olyan szépséges tókerete, hogy annak látására seregestül fognak tódulni a nyugati és keleti világ legelőkelőbb és legvagyonosabb népei.

És akkor ennek az idegenforgalomnak nemcsak a Balaton gazdasága, nemcsak az ottani fürdők és fogadók látják óriási előnyét, hanem az ország gazdasága is. A Balatoni Villamosművek r.-t. megalakulása ezért olyan fontos és nagyjelentőségű közgazdasági szempontból.

A Balatoni Szövetség vezetőségének, még egy fontos terve vár kivitelre. Egy olyan «fogadóépítő részvénytársaságnak» a létesítése, mely a Balatont korszerű és minden kényelmet nyújtó előkelő fogadók, «vendégotthon»-okkal és vendéglőkkel fogja körül építeni. Hogy a Szövetség kiváló képességű vezetői ezt a nagy feladatot is sikeresen fogják megoldani; mi megvagyunk róla győződve.»

A kócsagok alkonya néven Schenk Jakab, a hírneves tudós értekezik nagy szakavatottsággal a *Természettudományi Közlöny* folyó évi 1—2. és 3—4. számában. Leírja a kis Balaton és a Nagyberkek kócsagtelepét. Sajnos, arra a megállapodásra jut ő is, hogy ez a híres szép madár a vidékről alkalmasint teljesen ki fog pusztulni. Egy későbbi alkalommal az érdekes cikke még alkalmasint vissza térünk.

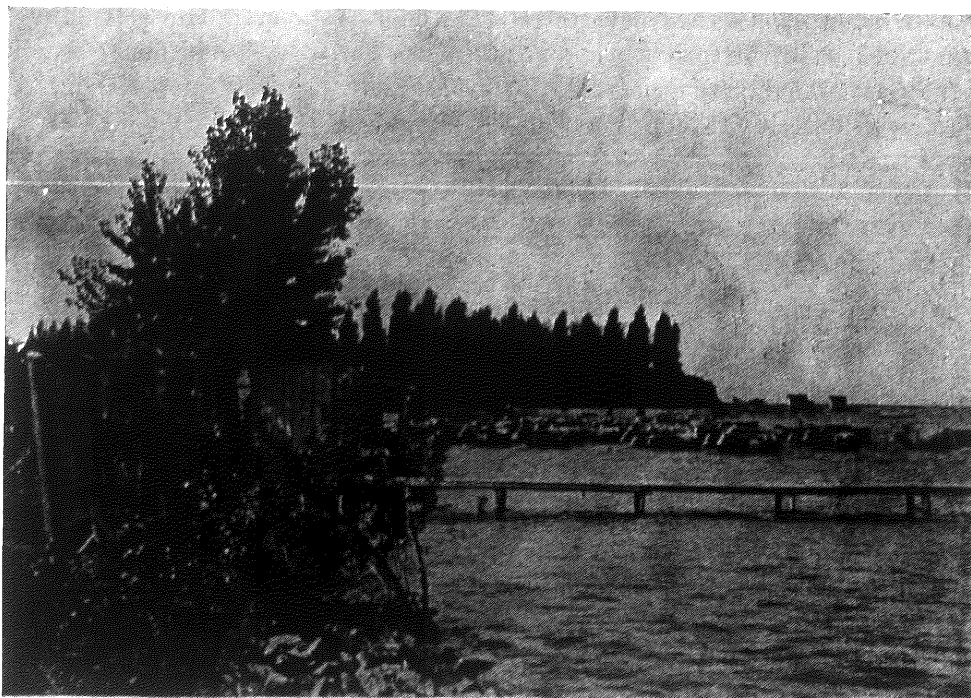

A Balaton körül.

Igazgatóválasztmányi ülésünk. Január hó 28-án Budapesten igazgatóválasztmányi ülést tartottunk. Az ülést Óvári Ferencz dr. ügyvezető alelnök, majd Batthyány Lajos gróf szövetségi elnök vezették. Az új tagok felvétele után több kisebb kérdés nyert elintéztést, majd részletes vita tárgyát képezte a partvédelmi munkálatok fontos ügye. Erről külön emlékezünk meg. Köszönetet mondott a választmány a m. kir. földművelésügyi miniszternek a balatoni élelmező-szövetkezetek támogatásáért és hogy a balatonfüredi Vöröskereszt-kórházban hosszabb ideig tartó kosárfonó tanfolyam rendezésére adott megbízást. Tárgyalták a rokkantügyi kérdést, melylyel a Szövetség már hosszabb időn át foglalkozik. A m. kir. rokkantügyi hivatal közlé a Szövetséggel, hogy amennyiben rokkant katonák mezőgazdasági irányban való telepítését a balatoni vármegyékben tervbe vennék, a Szövetség közreműködését igénybe fogja venni. A Szövetség képviseltette van a Magyar Gazdaszövetség rokkantügyi bizottságában is. Sümegi József dr. felszólalásában aziránt tett javaslatot, hogy írjon fel a szövetség a m. kir. honvédelmi miniszterhez balatoni gyógyító telepek létesítése érdekében. Balás Béla dr., Cholnoky Jenő dr. hozzászólásai után az elnökséget megbízták, hogy Sümegi

dr. javaslata értelmében való előterjesztéseket megszerkessze. A választmány behatóan foglalkozott ezután a Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság ügyével, melyről szintén külön emlékezünk meg, azután áttért a közgyűlés napirendjére.

A közgyűlés. Január hó 28-án folyt le Batthyány Lajos gróf elnöklése mellett a Balatoni Szövetség téli közgyűlése. A közgyűlésen jelen voltak: Óvári Ferenc dr. és Hertelendy Ferenc alelnökök, Balás Béla dr. miniszteri biztos, Kvassay Jenő dr. miniszteri tanácsos, Romy Béla dr. államtitkár, Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár, Iklódy-Szabó János dr. orsz. képvis., Fodor Oszkár dr. kir. tanácsos, Borsitzky Imre dr. táblai tanácselnök, Burchard-Bélaváry Rezső dr. min. oszt.-tanácsos, Malatinszky Ferenc,

Balatonlella: Partirészlet. — Körmeny Péter felv.

Wertheim Ármin földbirtokosok, Raichl Kálmán kir. műszaki főtanácsos, K. Nagy Dezső kir. főmérnök, Szigethy János vasuti főfelügyelő, Horváth Mihály, Perger Ferencz dr., Vaszary Ernő, Gerber Henrik, Jankovich Kálmán igazgatók, Szentkuthy Géza pénzügyi tanácsos, Sümegi József dr. és Pető János dr. fürdőorvosok, Szabó István, Kutasy-Lázár Lajos, Hegedüs Nándor, Kvassay László dr., Erhardt Károly, Benkő Mihály, Jancsó Dezső, Kuhárszky László és sokan mások.

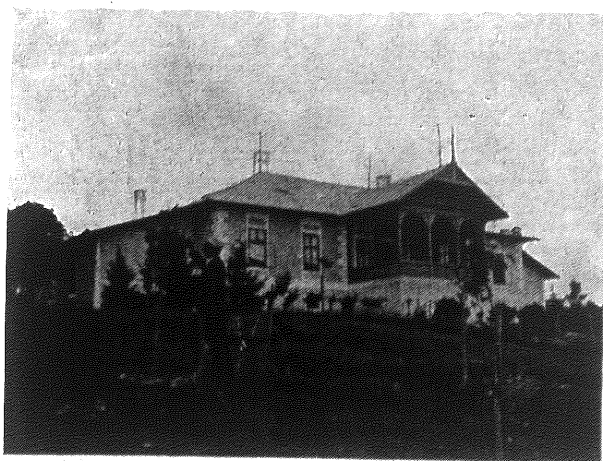
Batthyány Lajos gróf megállapítván a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét, üdvözlí a megjelent balatoni miniszteri biztost és kéri, hogy a Szövetség közérdekű tevékenysége iránt továbbra is az eddigi érdeklődéssel viseltetni szíveskedjék. Ezután a szövetségi titkár olvasta fel az évi jelentést, melyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett. Felolvastatott a számvizsgáló bizottsági jelentés is, a mely szerint a Szövetség összes bevétele az elmúlt év folyamán kitett 98.031.89 koronát, összes kiadása pedig 84.439.05 koronát. Áthozott készpénz egyenleg 13.592.84 korona. A Szövetség vagyona készpénzben, hadikölcsönkötvényekben, házi-

ipari termékekben, követelésben és különböző értékekben 71.237.08 korona. Erre teherként 27.337.73 korona mutatkozik. Tiszta vagyon 43.899.35 korona.

A Szövetség kezelt a csobánczi kuruczemlék javára 4381.94 koronát, a szívbetegeket segélyező alap javára 2607.89 koronát. A közgyűlés a jelentést helyesléssel vette tudomásul és a felmentvényt megadta. Elfogadták a folyó évi költségeloirányzatot 120.613.84 korona bevétellel és 120.840 korona kiadással. Végül a közgyűlés a Balatonvidéki Villamosművek Részvénytársaság ügyével foglalkozott és megerősítette a választmányának e tárgyban hozott határozatait.

Szontagh Tamás. Kincses Balatonunk érdemes munkása, Szontagh Tamás dr. a Magyar Földtani Intézet aligazgatója, kiváló érdemei elismerésül m. kir. udvari tanácsossá neveztetett ki. Ebből az alkalomból a Szövetség nevében üdvözlöttük. Erre az üdvözlésre a következő igen érdekes válasz érkezett:

«Mélyen tisztelt Szövetségi Vezetőség, nagyságos

Szepezd: Viriusz nyaraló. — Faragó Lajos felv.

alelnök úr! A nagy megtiszteltetést és kitüntetést, amelyben Nagyságtok engemet 241—1916. számú nagybecsű megemlékezésükkel részesíteni kegyeskedtek, hálás szívvel legjobban köszönöm.

Ezt a kegyes figyelmet, mint egészen idegen, szövetkezetünk egyik közlegénye, igazán nem is érdemeltem meg. Harmincznégy éve annak, hogy László Mihály dr. mélyen tisztelt barátom alsóörsi nyaralójából először gyönyörködtem a Balaton szépségében. E benyomások után már 1885-ben, tehát 32 évvel ezelőtt telepedtem meg Révfülöpön, hogy legalább egy-két napot tölthessek pompás tavunk közelében. Ha mostan visszaemlékezem a 34 év előtti időre, amikor még Siófok községe jóformán nem volt egyéb, mint az öreg «Kisfaludy» gőzhajónak átszálló állomása, a mikor még Balatonföldvár, Szemes, Lelle, Fonyód, Almádi stb. stb. homokos Balatonpart, vizenyős rét és kópár terület volt. A mikor még a szepezdi erdőben Savanyú Jóska bandájának szétszúllott töredékével csatázott csendőrségünk és Bogláról dereglyén vagy csónakon keltünk át Révfülöpre, megküzdve veszedelmes viharokkal s néha napokig várva az átkelésre alkalmas időt.

Bizony, ha mostan visszaemlékezem arra, hogy mi volt akkor a Balaton-partja s mi az ma, úgy csak a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel adózhatok a «Szövetség» aránylag rövid idő alatti eredményes munkásságának.

Pedig úgy látom, hogy eddig nem is valami nagy lelkesítő támogatásnak volt osztályrészese.

Még ma is úgy látom, hogy sok nehézséggel küzdve, hazafias törekvése az ország nagy közönségének meglehetősen nembánomságával találkozott.

Csak szívós, céltudatos és igazán lelkes munkásságával, hazaszeretetével érthette azt el, a mit ma, 12 évi működése után felmutathat.

Igaz, hogy más ég alatt, más viszonyok között, más képet láthatnánk a mi Balatonunk mentén, de hát mi kissé későn ébredtünk annak tudatára, hogy mink van a Bakony déli aljában.

Talán nehéz is volt a mi közönségünknek szívét és szemét a természet szépségei iránt fogékonynya tenni. Hát még arra is rávenni, hogy annak ápolására és művelésére még pénzt is áldozzanak.

Kellemesebb volt, nagyrészt divatból és hiúságból oda menni, ahol már a kényelem és az üres fényűzés készen várt.

Ez bizony mindnyájunk nagy hibája volt!

Révfülöpi csendes kis köztársaságunkban, annak idejében megboldogult Czigány Károly barátommal, azzal a megrögzött ideálistával, mennyit álmodoztunk és terveztünk!

Ha Ő szegény a Balaton mai partját láthatná, a hol már a villamos szikra is szükségletté kezd lenni és a melynek kifejlődésén egy jól szervezett lelkes Szövetség is szakadatlanul serénykedik, bizonyára lelkes Hozsannákat dalolna!

No de hát Ő ezt sem élhette meg! Gyorsan elégett, de nem reménytelenül. Ezt én tudom.

Mi öregek, régi szerelmesei Balatonunknak, mi még emlékezünk az ő környékének elhagyatottságára, nagy csendességére és egyszerűségére.

Lassanként mi is elégünk, de lelkünk pislogó lángocska azzal a megnyugvással vetnek majd utolsó lobbót, hogy a közömbösség, nembánomság rideg kemény fala már át van törve s a Balaton kultusza is egyre nagyobb és nagyobb lesz».

Új szövetségi tagok. A legutóbbi választmányi ülésen a tagok sorába felvételt nyertek. *Alapító tagokul:* Kohl Medárd püspök Esztergom, *Alsóörsi nemesi közbirtokosság* Alsóörs. *Rendes, ill. pártoló tagokul:* lovag Leidl Henrik ny. ig. főmérnök Alsóörs, *Veszprémmegyei Takarékpénztár r. t.* Veszprém, *Segesdy Miklós* ref. esperes Balatonfüred, *Vahl Béla* Budapest, *Engel Lajos* birtokos Dormánd, *Erdélyi Mihály* földbirtokos Budapest, alsóviszókai *Gerlőczy Zsigmond* dr. egyetemi tanár Budapest, *Erdős József* villamtelepi igazgató Székesfehérvár, *Békés Soma* hivatalnok Budapest, özv. *Hajnal Sománé* magánzó Budapest, *Ernst Hugó* gazdálkodó Tapolca, *Friebert Titusz* üzemvezető Siófok, dr. *Méhes Gyula* áll. főg. tanár Budapest, ifj. *Varjas Imre* birtokos Balatonarács, *Oblatt József* mészáros Balatonfüred, *Balaton Élelmező Szövetkezet* Balaton-

füred, *Koszorus* Sándor ispán Szedres, dr. *Ottava* Ignáczné Budapest, *Börzsöny* Arnold benczés tanár Győr, id. *Tarányi* Ferencz földbirtokos Balatonfüred, *Gerő* László áll. főg. tan. Szentgyörgy, özv. *Fittler* Béláné Székesfehérvár, *Weiler* Dávid kereskedő Balatonarács, *Weiler* Vilmos szabó Balatonarács, *Varjas* Lajos tűzmester Póla, *Yombart* Lajosné Bruck-Királyhida, dr. *Lengyel* Árminné orvos neje Csabrendek, dr. *Lengyel* Ármin körorvos Csabrendek, dr. *Winkler* Sándor rabbi Csabrendek, dr. *Fodor* Antal rendőrkapitány Szombathely, *Steiner* Miklós főgimn. igazgató Szombathely, dr. *Gaál* Sándor plébános Szombathely, *Krausz* Emil földbirtokos Kapocs, *Noll* Ferencz urad. jószágfelügyelő Szabadbattyán, *Büki* Ferencz kir. kulturmérnök Pécs, *Varga* Mihály ny. miniszteri igazgató Veszprém, *Tolnai* László magántisztviselő Veszprém, *Horváth* Árpád m. kir. műszaki főtanácsos Keszthely, *Oecono* György jószágigazgató Budapest.

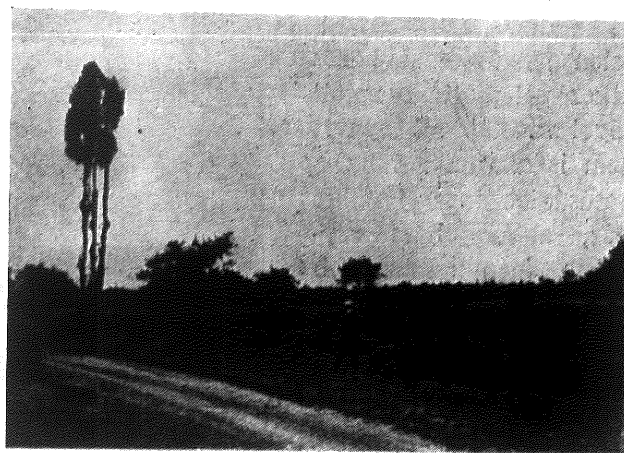
Tervey Imre miniszteri tanácsosnak kiskinizsi előnévvel a magyar nemesség adományoztatott. *Tervey* a földművelésügyi minisztérium különböző ügyosztályaiban töltött be vezető állásokat. Nevéhez fűződik az állami zöldségtelepek szervezése. Mint révfülöpi szőlő- és nyaralótulajdonos, melegen érdeklődik minden balatoni kérdés iránt. Szívesen gratuláljuk.

Szaplonczay Manó dr. szobra Fonyódon. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága februári közgyűlésén elhatározta, hogy a fonyódi «Béla-telep» megalapítójának: *Szaplonczay* Manó dr., vármegyei tisztii főorvosnak, ki a múlt év végén elhunyt, a fonyódi «Béla-telepen» szobrot állít. Az ülés erre a célra 500 koronát szavazott meg, gyűjtést indít és a pénzt az alispán fogja kezelni.

Breuer Mór. Abból az alkalomból, hogy *Breuer* Mór királyi tanácsost a Délivasut magyar vonalainak üzlet igazgatójává nevezték ki, a Balatoni Szövetség is őszinte örömeinek ad kifejezést, annál is inkább, mert ezen megtiszteltetés egyik régi érdemes igazgató-választmányi tagját érte. *Breuer* igazgató több, mint 25 év óta szorgalmas látogatója a balatoni fürdőknek és ezen idő alatt kevés kivétellel majdnem minden nyáron a Balaton partjain keresett üdülést. 1906-ban Balatonaligán, ahol akkor még csak 2 villa és egy kezdetleges vendéglő állott, felket vásárolt és még azon ősszel hozzákezdett villájának építéséhez, mely a balatonparti villák legszebbjei között méltán foglalhat helyet. Ezen áldozatkészsége sokban hozzájárulhatott Balatonaliga rohamos fejlődéséhez, a hol ma a villák száma 40-et is túlhaladja. Néhány év előtt fia *Breuer* Armand mérnök szintén Balatonaligán telepedett meg és épített villát, bizonyára édes atyja buzdítására. 1912-ben megalakult a Balatonaligai Fürdőegyesület. Ennek megalakításában is nagy érdem illeti meg őt, mely idő óta a fürdőegyesület választmányában tevékeny munkásságot fejt ki. Ma, a mikor a Délivasut magyar vonalain élén üdvözölhetjük, áthatva a Balaton fejlődésének nagyfontosságú tényétől, sok reménnyel nézünk további munkássága elé. Benne a tudást, a meg-

értést és jóakaratot összepontosítva látjuk magyar tengerünk fejlesztése iránt, melynek egyik alapfeltétele a céltudatos vasutpolitika és az ezzel karöltve járó idegenforgalom.

Hatósági közétkezés. A következő sorokat veszszük: «A lapok hírei szerint fölszólította az Országos Közéletmezőési Hivatal megyéinket s városainkat, hogy rendezkedjenek be a hatósági közétkezésre. Ezzel akarja biztosítani, hogy jusson is, maradjon is mindenkinek, még pedig a lehető legjutányosabban. Mint a hogyan Németországban már régebben csinálják is s a szomszéd Ausztriában is elrendelték a hozzá készülődést. De még régebben megvan ez már minálunk, e tekintetben se kell jó tanácsért a szomszédba fáradnunk. Hisz a mióta csak aratnak szép Magyarországon, pedig annak már jó ezer esztendeje, hát eszébe se jut az arató-bandában senkinek, hogy ő külön főzessen és külön étkezzék maga-magának. Főzet az aratógazda együtt mindnyájuknak s esznek egyszerre, együtt. Szépen

Szepezd: Parti részlet. — Faragó Lajos felv.

is menne a munka, ha nem így tennének. Szakaszott így csinálják a még nehezebb kubikos munkánál. Hétről-hétre váltakozva más-más asszony főz a banda részére, mutassa meg kiki, mit tud? A többi asszony pedig segít a munkánál. Az aratóknál is, a kubikosoknál is. Egy tűzrakással, egy bevásárlással, egy tálalással intézik el az egészet. Még néhány száz ember részére is. És pedig nemcsak a katonáéknál. De pl. a budapesti tisztviselőtelepeknek a háború előtt tíz évnél tovább működött hasonló vállalkozásánál is 50—60 családnak adtak 4 személyre szóló családi étkezést havonta mindössze 90 K-ért, naponta 3 K-ért 4 embernek ebédet is, vacsorát is. Olyat, hogy méltóságos urak is állandóan hozatták. Egy konyha kellett ennek a 200—240 embernek, szakácsné se kellett 50—60, mindenes is csak egy volt stb. De persze, mikor aztán eltiltották, hogy a tagok liszt- és zsírjegyeit összeszedjék, meg a mikor a betelelt készleteket elkezdtek rekvirálni, hát akkor be kellett csukniok a boltot. De ha most a hatóságok csakugyan a legmesszebbmenő támogatást adják, akkor nagyot lendíthetnek vele a balatoni fürdőzők ellátási gondjain. Még azokén is, a kik nem onnan étkeznek. Mert hát ha a hatóság főzet a fürdőzők egy részének, akkor ter-

mészeten a fürdőzők többi része elől ezek már nem vásárolják el az élelmi cikkeket. Azoknak is több marad. S ezt meg lehet csinálni máról holnapra. Hisz a kik pl. közreműködtek az erdélyi menekülők ellátásában, azok látták, hogy igazán 24 órán belül működésbe jött a konyha s adta bőven az ellátást. Pedig ennek a mi fürdőink érdekén túl menő országos jelentősége is van. Ha idehaza biztosítva lesz az olcsó ellátás, akkor majd kevesebben viszik ki a pénzüket külföldre. Abból is több marad idehaza. Azzal se szegényedünk. Lám a katonatisztek anyagi helyzetén is főként a tisztí étkezők tudtak segíteni. Igaz, hogy ott is pótolgatja cukrászdaival, kávéházzal sok mindenki, a csak nagy átlagban természetesen s nem az ő külön izlése és kedve szerint készülhető étkezést, de hát ezt majd a Balatonnál is meg lehet tenni. Hiába, ostromlott vár vagyunk s ott másként, mint egyenletes és egyforma kiszabással, nem lehet boldogulni. De meg Spárta is ugyebár addig volt nagy és hatalmas, a míg a szeretlen fényűzést a közös étkezéssel tudta magától távol tartani. Mi ennyit nem is akarunk. S ha a hatóság igazán segítségünkre lesz, akkor olyan egyforma igényű nagyobb fürdőző tömegeknek, mint pl. Balatonalmádiban a veszprémi értelmiségieknek, Balatonberényben a kanizsaiaknak, Keszthelyen az ottaniaknak stb. igazán könnyű volna megcsinálni. Van is nekünk erre hatóságunk, a Balatoni kormánybiztos úr, Zalamegye főispánja. Ő biztosan kezébe veszi a dolgot, ha megkérdezzük. Ám próbáljuk meg. Ez még csak pénzbe se kerül s lássuk, mit várhatunk? *Rózsa Károly*, ig.-választmányi tag.»

Szövetségünk kész ezt az ügyet erkölcsi támogatásban részesíteni. Persze szükséges, hogy minden fürdőn legyen valaki, a ki a kérdést kezébe veszi, szerez munkaerőt és anyagot. Szívesen vennénk, ha a közérdekű dologhoz minél többen hozzájárulnának.

A Zsófia Orsz. Gyermekszanatórium Egyesület. 1917. március hó 11-én közgyűlést tartott Budapesten Pestvármegye székházában rendkívül nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésen *Lukács György* dr. titkos tanácsos elnökölt. A vezetőség megválasztása képezte a közgyűlés legfontosabb tárgyait. *Kormányzó elnökké* megválasztott *Koller Sándor*, udv. tanácsos.

Tb. alelnökökké: *Ádám Iván* kanonok, *Adorján Antal* min. tanácsos, *Bárczy István* polgármester, *Bódy Tivadar* alpolgármester, *Bosnyák Zoltán* min. tanácsos, *Balás Béla* főispán, *Déri Ferencz* alpolgármester, dr. *Edvi Illés Károly* ügyvéd, gr. *Esterházy Sándor* titkos tanácsos, gr. *Festetics Géza*,

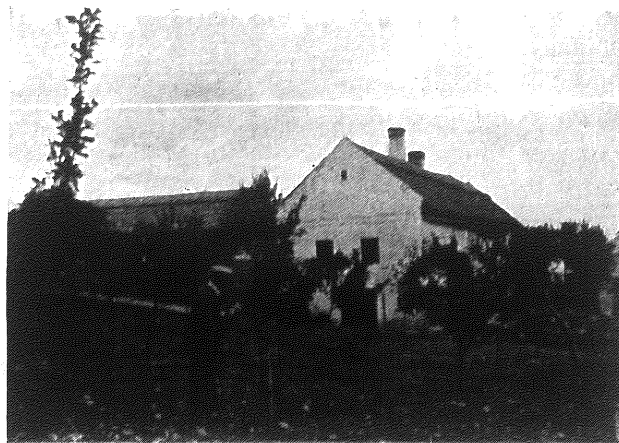
Hennyey Vilmos min. tanácsos, dr. *Ibos József* főorvos, dr. *Köszeghy Sándor* min. tanácsos, *Kun Béla* min. tanácsos, dr. *Lóczy Lajos* földtani int. igazgató, *Lovas Sándor* min. tanácsos, *Lukács György* titkos tanácsos, dr. *Némethy Károly* titkos tanácsos, dr. *Óvári Ferencz* orszgy. képviselő, báró *Ohrenstein Henrik*, *Rákosi Jenő*, főrendiházi tag, dr. *Romy Béla* ny. államtitkár, gr. *Semsey László*, dr. *Schächter Miksa* egy. tanár, gr. *Széchenyi Aladár*, dr. *Szilágyi József* vezérfőtörzsorvos, *Szász Károly* titkos tanácsos, *Ullmann Adolf* főrend, dr. *Véghely Kálmán* alispán. A *kormányzótanács tagjaivá:* *Alpáry Lajos* kir. tan., tanfel., dr. *Békefi Remig* zirczi apát, dr. *Berend Miklós* egyet. m. tanár, dr. *Buday László* min. tanácsos, *Cséplő Ernő* titkár, *Domokos Géza* földbirtokos, *Fejér István* tpénzt. igazgató, *Fischer Aladár* egy. m. tanár, *Gaál Mózes* gymn. igazgató dr. *Hoszpótzky Ernő*, *Ibos Nándor* földbirtokos, *Ke-*

resztes János számtanácsos, dr. *Kassai Jenő* főorvos, dr. *Komjáthy László* polgármester, *Körmendy Béla* főszolgabíró, *Kuhárszky László* számtanácsos, dr. *Komor Gyula* író, dr. *Lantos Béla* államtitkár, *Lőrinczy György* kir. tan. tanfelügy., dr. *Lichtenberg Kornél* egyet. tanár, *Óvári Kálmán* földbirtokos, *Papp Sándor* kir. tanfelügyelő, *Rosnagl István* főfelügyelő, *Ruffy Pál* min. tanácsos, dr.

Schröder Erwin oszt. tanácsos, *Szentkuthy Géza* p. ü. tanácsos, dr. *Tóth János* főfőtörzsorvos, dr. *Vas Dezső* ügyvéd, dr. *Vass János* vm. főjegyző, dr. *Weber Dezső* egyet. m. tanár. A *számvizsgáló bizottság tagjaivá:* dr. *Halmos István*, dr. *Lichtenberg Kornél*, *Lőrinczy György*, *Simon Ignác*, dr. *Kerekes Ödön*, *Szabó József*. A nap emlékére *Óvári Ferencz* dr. tízezer koronás alapítványt tett.

Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala. E címen a főváros hivatalt szervezett. Célja, a mint a cím is mutatja, hogy a főváros idegenforgalmát emelje és irányítsa. A fontos új intézmény hihetőleg rövidesen népszerűvé válik és tudni fognak róla mindazokban az országokban, melyekkel ezidő szerint benső érintkezésben vagyunk. Az idegenforgalmi hivatal első német kiadványát juttatta el hozzánk, mely írásban és képből Budapest nevezetességeiről szól. Az idegenforgalmi hivatal élén *Zilahy Dezső* választmányi tagunk, a balatonillei fürdőegyesület elnöke áll, ki hisszük, hogy minden lehető el fog követni arra nézve, hogy a székesfővárost látogató idegenek a Balatont is megtekintsék.

A Magyar Földrajzi Társaság Cholnoky Jenő dr. vezetésével tanulmányi kirándulást rendez a Balaton környékére. Indulás 1917. április 2-án reggel félhétkor a keleti pályaudvarról. Visszaérkezés Budapestre április 6-án este. Utirány: Budapest—Tapolca—

Szepezd: Vinczellér lakás. — Faragó Lajos felv.

Boglár—Fonyód—Tapolcza—Czelldömölk—Veszprém—Budapest.

Leányotthon Balatonalmádiban. Dr. Zolnay Gyuláné Balatonalmádiban urileányok számára, háztartási iskolával kapcsolatos üdülő otthon nyit május elsejétől. Az otthonba 15 évet betöltött leányok vétetnek föl és családi felügyeletben, szakszerű háztartási oktatásban részesülnek. A háziteendők mellett minden testedző és erősítő sportot üznek. A tanfolyam 3—5 hónapos. Melegen ajánljuk.

A Hangya alapítványa. A Hangya szövetkezet közgyűlést tartott és e közgyűlésnek legkiemelkedőbb mozzanata volt, hogy egy millió koronát ajánlott fel egy Budapesten felállítandó közgazdasági egyetem céljaira. Több lap hivatkozott arra, köztük a *Budapesti Hírlap*, hogy a közgazdasági egyetemnek nem Budapesten, hanem a vidék valamelyik városában volna a helye. Nekünk is ez a fölfogásunk és természetesen részünkről nem helyezkedhünk más álláspontra, mint arra, hogy a gazdasági főiskolát Keszthelyen kell felállítani. Itt van a magyar gazdasági szakoktatás bölcsője és ez a hely minden tekintetben méltó arra, hogy egyik országos intézmény székhelyévé váljék.

Termeljünk zöldséget! Szövetségünk volt az első, a mely ezt a jelszót hangoztatni kezdte. Ma hangozik tőle az egész ország! A mi zöldségtermesztő tevékenységünk, melyet a Balatonvidéken a m. kir. földművelésügyi minisztérium támogatásával évek óta folytatunk elég tekintélyes sikerrel, széles körökben vált ismeretessé s minden hivatalos tényező törekszik arra, hogy a zöldségkertészkedés ügyét előmozdítsa, mindenkit buzdítson minél szorgosabb munka s minél nagyobb eredmények elérésére. A m. kir. földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett az ország törvényhatóságaihoz, hogy a rendelkezésükre álló összes eszközzel törekedjenek a gabonát pótló konyhakerti termények termesztésének fokozására. Az utóbbi gyenge gazdasági évek terméskészletét a fogyasztás nagyon igénybe vette és a jövőben még jobban igénybe fogja venni, éppen ezért nagyon fontos, hogy elősegítsék a konyhakerti vetemények termesztését. A Balatoni Szövetség az idén harmadikban oszt ki konyhakertészeti terménymagvakat a balatonparti lakosság között s ezzel nagymértékben működik közre azon, hogy a parti lakosság minél több zöldségfélélet termesszen. A magvakat az állami gazdasági intézetek magfölszegeiből a m. kir. földművelésügyi miniszter bocsátotta ismét a Szövetség rendelkezésére s rajta vagyunk a legjobb igyekezettel azon, hogy minden szem mag lehetőleg a leggonoszabb kezébe kerüljön és a lehető legnagyobb terméseredmény legyen biztosítható. Mint az előző két tavaszon, úgy az idén is lesz nagyarányú palántakiosztás is, hogy a hihetőleg korán meginduló fürdőidény beálltára elegendő mennyiségű zöldségféle álljon rendelkezésre. A somogykiliti-i 30 kat. holdas zöldségtermesztő telep ez évben ismét teljes üzemben lesz, ezenkívül a Szövetség megállapodást létesített a szabadbattyáni Lajostelepi, 300 holdas kertgazdasággal, mely naponként fogja a somogy-

kiliti-t telep természetmányaival együtt szállítani a zöldség és főzelékfélék minden fajtáját. Ezeket a kis termesztőkkel egybevéve, a legnagyobb mérvű fogyasztást is kitudjuk elégíteni s nem lesz az a zöldség- és főzelékdrágaság, amely a múlt esztendőben annyira megnehezítette és nyomottá tette az élelmezést. Felhívjuk a fürdőegyesületeket, a vendéglősöket és a nagyobb magánfogyasztókat, hogy a Balatoni Szövetség útján igyekezzenek a zöldség és főzelék ellátást mielőbb biztosítani, mert az elmaradó bejelentések nem vétetnek számításba és a kertgazdaságok terményei esetleg idegen piacokat fognak keresni. Jól felfogott érdeke tehát minden nagy fogyasztónak, hogy igényeit a Szövetséghez mielőbb bejelentse.

A rozs-szalma, mint kötözőanyag. Egyik szaklapunk szerint a raffia pótlására legalkalmasabb a zöldség levágott rozsszalma. Az eljárás az, hogy a rozst megszáradás után apró kékébe kell kötni, használat előtt pedig meg kell a szalmát áztatni és azután megtaposni. A zöld rozsszalmából elég egy szál ketté-hajtva a kötéshez. A munkások állítólag szívesebben dolgoznak a rozskötő anyaggal, mint a raffiával, mert jobb fogású. És fontos dolog, hogy a rozs tizedrészébe sem kerül annak, amiért ma a raffiát adják.

Hivatalos értesítések.

A Balaton hivatalos értesítőknek a *tagok tagsági díj fejében* kapják.

Megjelenik minden hó elsején és a szükséghez képest máskor is. Nem tagok részére *előfizetési ár egész esztendőre 8 korona.* — *Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balatonfüredfürdő.*

Kiadó- és laptulajdonos: Balatoni Szövetség.

A folyóirat szerkesztésére felügyel: Óvári Ferencz dr. szövetségi ügyvezető alelnök.

Felelős szerkesztő: Cséplő Ernő, szövetségi titkár.

≡ APRÓ HIRDETÉSEK. ≡

Badacsonyi fajborok. Kaszap Árpád vendéglős és szállótulajdonos Badacsony—Hableány, küld postacsomagokban kitűnő badacsonyi fajborokat. Árlappal szívesen szolgál.

Eladó gyönyörű telek. Balatonfüred fürdőtelepen, a villasorban, a vasúthoz és gőzhajóhoz vezető kikerülhetetlen legfőbb közlekedési útvonalban, a fenyvespark közvetlen közelében 1341 négyszögölnyi különálló területű, három utcára terjedő homlokzattal bíró, fekvésénél fogva felettébb alkalmas nagy szálloda, szanatórium, bérház, árúházak vagy több villa építésére. Jelenleg dúsan termő finom szőlővel van beültetve, rajta ujonnan épített pincze van, melyre azonnal építeni lehet. Bővebb felvilágosítást szíveségből a Balatoni Szövetség irodája ad Balatonfüreden.

Hirdetési árak: egész oldalon egyszeri közlés 100 K, féldoldalon 50 K, negyedoldalon 25 K. Többszöri hirdetésnél megfelelő engedményt adunk.

HIRDETÉSEK

KÖZSÉGEK ÉS TESTÜLETEK KÖZERDEKŰ
HIRDETÉSEIT DIJMENTESEN KÖZÖLJÜK.

Kishirdetések ára 20 szóig 80 fill., ezen túl minden szó 4 fill. (Ennek értéke előre beküldendő) Hirdetéseket fölvesz a kiadó-
hivatal: Balatonfüreden.

Lépjünk be a Balatoni Szövetségbe!

Alapító díj 200 kor. Rendes tagsági díj évi 8 kor. Pártoló díj évi 5 kor.

Eladó uri nyaraló. Egy nagy terem, négy nagy szoba, cselédszoba, fürdőszoba, vízvezeték, verandák, terraszok, pinczék. Uri berendezés. Három hold szőlő, vinczellér-lakás, istállók, kocsiszin; ez autószinnek is igen megfelelő. Badacsonyládbiban, a Balaton legszebb partján. Festői kilátás a remek szigligeti öbölre és a csodás szép szigligeti tájra. A Balatontól nyolcz percznyire. Vasuti állomás, posta, távirda, távbeszélő, orvos, gyógyszerár stb. Bővebb a tulajdonosnál, Ibos Nándornál, Badacsony.

Müller Béla szobafestő és mázoló Székesfehérvár, Vásártér 28. sz.

Elvállal mindennemű szakmájába vágó munkát jutányos áron, gondos kivitelben

A balatonparti nyaralás népszerűsítése, a közéleti viszonyok rendezése csak a fürdőtelepek és községek lakóinak szövetkezeti szervezkedése útján lehetséges. Addig, míg a Balaton mentén alkalmas gócpontokon, vagy községekben nem teremtenek fogyasztási szövetkezeteket, addig az élelmiszerek nehézkes beszerzése miatt mindig sok panasz fog elhangzani. Ha a balatonparti törzslakók és a villatulajdonosok egyesült erővel fogyasztási szövetkezeteket létesítenek, a nyaralók számára hirtelen felszökik, mert a pihenést és gyógyulást kereső közönség bizalommal fog a balatoni fürdők felé zárandokolni. 8—10.000 korona alaptőkével minden községben életképes «Hangya» szövetkezet szervezhető. Egy-egy üzletrész 25—30—40—50 korona lehet. A «Hangya» szövetkezeteket most kell szervezni, hogy a fürdőidényben már működhessenek. Felvilágosítások a szövetkezetekre vonatkozólag a «Hangya» igazgatóságánál, Budapest, IX., Közlő-utca 34. szám és a Balatoni Szövetségnél szerezhetők. Az országban 1300 «Hangya» szövetkezet működik. Ezek összfordalma az 1915. évben 80 millió korona volt.

A Vonatkísérők Országos Otthona tulajdonát képező

„Otthon“-szálloda Balatonkenese

A KÖZSÉG KÖZPONTJÁBAN, a Balaton partjától 100—120 méternyire, a szállodához tartozó parkban fekszik. — 80 minden komforttal berendezett szoba. — Nagy társalgó, kényelmes hall. Fürdőszobák minden emeleten. — A Balatonra épült s a szállodához tartozó kabinok mérsékelt díj ellenében bocsátatnak a szálloda vendégei rendelkezésére. — Külön csónakpark. — Tennis-pályák, stb. — A szállodában elsőrangú étterem van, mely 1500 embert fogadhat be. Az étterem előadások és táncmulatságok tartására is alkalmas és színpaddal is el van látva. — Az étterem előtt a szálloda parkjára és a Balatonra nyíló remek kilátással fedett és nyitott terraszok vannak. — Szobák 3 korona 50 fillértől feljebb. — Olcsó árak! — Penzió. — Csoportos kirándulóknak kedvezményes árak. — Tájékoztatóval és mindennemű felvilágosítással szolgál

az „Otthon“-szálloda
igazgatósága: Balatonkenese.

Balatonfüred gyógyfürdő.

Vasuti és hajóállomás. — Posta, távirda, telefon. — Erzsébet szanatorium. — Nagy szállók. — Új gyógyfürdő. — Szulfátos, földes, szénsavas, vasas és lithiumos ásványvizek. — Ásványvíz palackozás és szétküldés. — Gyógymechanikai intézet. — Röntgen laboratórium. — Ivókúra. — Szakorvosok. — Gyógyszertár. — Felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság. — Egész éven át nyitva van.